

N.P.

S.XVII

F-71

S.XVII
F-71

DON MICHAEL ANGULO
CARVAJAL

Don Baltazar de Borja Arriagana de Sabina

nicolau primitu

S. XVII

1652

R. 15.523

66

1652
nicolau primitu

3

ON Michaël Angulo Caruajal Dei & sancte Se dis. Apostolicæ gratia Episcopus Coronen. Iudex subexecutor Apostolicus, Subdelegatus ab Illustrissimo & Reuerendissimo Dño Don Fratre Isidoro Aliaga eadem gratia Archiepiscopo Valentini., & de Consilio Catholicæ Regiæ Maiestatis &c. & eo nomine uno ex Iudicibus executoribus, vna cum admodum Illustribus & Reuerendissimis dominis Segobricen. & Albarazinen. Episcopis, & Illustrissimo Domino Nuncio Apostolico in Hispaniarum Regnis degente, cum clausula, Vobis & cuilibet vestrum in solidum &c. a dicta sancta Sede Apostolica ad infra scripta specialiter deputato, cum infra insertis literis sanctissimi Dñi nostri Dñi PAULI Diuina prouidētia PP. V. sub Annulo Piscatoris expeditis *vello nobis in epistola don Baltazar de Borja
pro bonis vitius dñi nro. 30. Trasno ceterensi pesceragn*

Salutem in Domino, & nostris huiusmodi (imò verius Apostolicis) firmiter obedire mandatis. Quasdam subdelegatorias literas dicti Illustrissimi & Reuerendissimi domini Archiepiscopi Valentini. papyro auctentice scriptas, manu propria sue Illustrissimæ & Reuerendissimæ dominationis firmatas, & suo sigillo munitas, & per Aloysium Andream Real notarium referendas, sanas siquidem & integras, non vitiatas, non cancellatas, neque in aliqua earum parte suspectas, sed omni prorsus virtio, & suspicione, ut ipsarum prima facie apparet, carentes, cum insertione in eis dictarum literarum Apostolicarum per *Josephum nadal mercadorem collectorem autem eiusdem etiam et
taxam infra scriptam diligenter immoblatum primo primi eiusdem operis*

& Fraciscum Vilanova presbyterum Rectorē parochialis Ecclesiæ oppidi de Ondara huius Valentiniæ Dioecesis, tam suo Rectoris nomine, quam procuratorio aliorum Rectorum Parochialiū Ecclesiarū locorum, qui fuerunt nouiter conuersorum dictæ Valentiniæ dioecesis, nobis presentatas, eis, quibus decuit, honore & reuerentia, noueritis recipisse thenoris sequentis. Don Frater Isidorus Aliaga Dei & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus Valentini., & de Consilio Catholicæ Regiæ Maiestatis &c. & eo nomine Iudex executor, & Commissarius Apostolicus vna cum admodum Illustribus & Reuerendissimis DD. Segobricen., & Albarazinen. Episcopis, & Illustrissimo Domino Nuncio Apostolico in Hispaniarum Regnis degente, cum clausula Vobis & cuilibet vestrum in solidum &c. a dicta Sede

infra scripta specialiter electus & de-

Angulo Caruajal Episcopo Coronen., in præsenti ciuitate Valentiæ
commorati, salutem in Domino. Quasdam literas sanctissimi in Chri-
sto Patris, ac dñi nostri dñi PAVLI Diuina prouidentia Papæ V. per-
gameneo scriptas, sub annulo Piscatoris in forma solita expeditas; sanas
siquidem & integras, non vitiatas, non cancellatas, neque in aliqua
earum parte suspectas, sed omni prouersus vitio & suspicione, ut ipsarum
prima facie apparebat, carentes. Ad supplicationem serenissimi Hispani-
iarum Regis Catholici, & nomine, ac ad instantiam Rectorum in-
frascriptarum Parochialium præsentis Regni Valentia impetratas, &
pro parte ipsorum nobis prætentatas, eis, quibus decuit honore & reue-
rètia, noueritis recepisse huiusmodi sub thenore; videlicet in supercri-
ptione, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Valentini., Segobri-
cen. & Albarazinen. Episcopis, ac dilecto filio nostro & Apostolicæ
Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, & eorum cuilibet: intus verò
PAVLVS PP. V. Venerabiles frates, & dilecte fili salutē & Apostoli-
cam benedictionem. Nuper nomine carissimi in Christo filii nostri
Philippi Hispaniarum Regis Catholici, necnon dilectorum filiorum
Rectorum infrascriptarum Parochialium Regni Valentia, nobis expo-
situs fuit, quod inter dilectos etiā filios Capitulum & Canonicos Ec-
clesiæ Valentini. aliosque consortes ex una, ac eosdem Rectores Paro-
chialium Ecclesiarum in Regno Valentia post illius è manibus Mahu
metanorum recuperationem auctoritate Sedis Apostolicæ, procuran-
tibus clavis. Carolo V. Romanorum Imperatore, ac successori Phili-
ppi secundo Hispaniarum Regibus Catholicis de nouo erectarum &
dictatarum partes ex altera, orta est controuersia de, & super solu-
tione infrascriptæ taxæ pro dote, seu dotis augmento dictarum Parochia-
lium assignata, quam iidem Capitulum & Canonici, ac cōsortes, fol-
luerent se amplius non teneri prætendunt; allegantes nimirum, quod ta-
xa huiusmodi dudum per venerabilem fratrem Ioannem Patriarcham
Antiochenum ex tunc existentes bo.me. Martinum Dertusen. & Gre-
gorium Oriolen. Episcopos contemplatione eiusdem Philippi Regis
deputatos super fructibus, redditibus, prouentibus, & emolumenis
mensæ Archiepiscopalæ Valentini. ac dignitatum, Præpositurarum, Ca-
nonicatum, & præben., necnon aliarum antiquarum parochialium
Ecclesiarum, beneficiorum, & bonorum Ecclesiasticorum in libro di-
cta taxæ comprehensorum pro dotatione dictarum parochialium Ec-
clesiarum de nouo erectarum, seu illarum dotis augmento respectiuè,
& ad eū videlicet effectum, ut in quibusque ipsarum Recto-
ra sacramenta ministranda, ac erudien

præfici, & congruè sustentari valerent. Ac huiusmodi taxa à fel. re. Gre-
gor. Pap. XIII. prædecessore nostro eiusdem Philippi Regis supplica-
tionibus per binas eius in forma Breuis, sub dat. videlicet xvij. Iunii
M.D.LXXVI. & xxx. Augusti M.D.LXXVII. respectiuè diebus ex-
peditas literas, confirmata fuit; ipsique Capitulū & Canonici deinde
literas Gregorii prædecessoris taxam huiusmodi concernentes accepta
uerunt, & soluere promiserunt; ac demum Nos ad carissimi in Chri-
sto filii nostri Philippi III. Hispaniarum Regis Catholiei supplicatio-
nem p̄tas Gregorii prædecessoris literas, ac acceptationes dictæ ta-
xx, tam per Capitulum & Canonicos p̄tos, quām per alios ibi expre-
ssos cum qualitatibus, pactis, conditionibus, reservationibus, & prote-
stationibus in eis contentis, necnon quandam remissionem & condo-
nationem terminorum taxæ eos tangentis usque ad certum ibi expres-
sum tempus decursum, ut asserebant, factas, perpetuo confirmauim-
us, & approbavimus; necnon ternas pia me. Clementis Papæ VIII.
etiam prædecessoris nostri in eadem forma Breuis hoc intermedio tē-
pore super huiusmodi negotio expeditas literas, ex eo quod contrariū
sive diuersum aliquid à p̄tarum Gregorii etiam prædecessoris litera-
rum dispositione continebant executioni minime demandandas esse,
decreuimus, quibusdam declarationibus, Irritantique, & aliis decretis,
ac Sublata, aliisq; clausulis, derogationibusq; ac dispositionibus adie-
ctis, prout in nostris desuper sub dat. Romæ apud sanctum Petrum
die VI. Martii M.DC.VI. Pontificatus nostri anno primo in eadem
forma Breuis expeditis literis pleniū continetur. Quoniam vero su-
perioribus annis ex p̄rato Valentia Regno Mauri omnes iuli eius-
dem Philippi III. Regis expulsi fuerunt, idcirco dicti Capitulū
& Canonici, ac confortes per huiusmodi Maurorum expulsionem
se à contributione taxæ p̄ta liberos & exemptos esse prætendebant,
ac propterea huiusmodi taxam soluere recusabant, deducentes, inter
cetera, hoc præcipue, quod cessante per Maurorum eiusmodi expul-
sionem causa instructionis, cessare etiam deberet contributio rectori-
bus parochialium ad hunc effectum erectarum facienda; præsertim cū
ipsi Capitulum & Canonici in acceptatione literarum Gregorii præ-
decessoris expresse protestati fuerint, quod si quando instructio Mau-
rorum nouiter ad fidem conuersorum prætermitteretur, vel eam fie-
ri necessarium non esset, p̄ta taxa dissolueretur & desineret, nec ipsi
Capitulum & Canonici ad illam soluendam obligati essent. Allega-
bant etiam quod huiusmodi protestatio per Nos in dictis literis, vbi
acceptationes tam ab Archiepiscopo & aliis, q̄^o Capitulo &
Canonicis factas cum qualitatibus, pactis, con- en^o tentar.

nibus, & protestationibus in eis contentis, confirmauimus, Apostoli-
ca auctoritate confirmata extiterat: & ulterius, quod quamplures ex
parochialibus p̄tis non indigebant integro augmento in libro taxæ as-
signato, ex quo illarum fructus hodie summa in centum librarum ex-
cedebant, præsertim ob cessationem pensionum super illarum fructi-
bus reseruatarum, & ob vacationem Ecclesiastum Matricum, à quibus
fuerant dismembrata: ac demum quod Ecclesiæ parochiales nunc va-
cantes, vel in posterum vacaturæ, ubi nullus populus reperitur, vel in
posterum reperietur, amplius conferenda non sint, neque aliter de il-
lis, etiam ex causa resignationis, disponendum, sed potius illæ suppri-
mendæ sint. Pro parte vero sua iidem Rectores confirmationem &
executionem suptarum Gregorii, ac nostrarum literarum instanter
petentes, ultra alias quamplures rationes, allegabant, quod etiam si
causa impulsu erectionis & dotationis dictarum Parochialium fuisset
instructio Maurorum, causa tamen finalis contributionis fuit, &
est, ut in eisdem parochialibus ecclesiis Rectores idonei deputari, & co-
gruè sustentari valerent, qui Christi fideles, ibi pro tempore degen-
tes, verbi Dei pabulo & sacramentorum administratione pascerent;
& ideo cum in locum Maurorum noui habitatores successerint, & suc-
cedant, quos indies, benedicente Domino crescere, & multiplicari de-
bere speratur, debet etiam durare effectus contributionis: nec obstare
assertam Capituli protestationem in acceptatione literarum Gregorii
prædecessoris factam; quia tanquam dispositioni Apostolicæ, dictarumque
literarum contraria, nullius fuit roboris vel momenti, mi-
nusq[ue] assertam eiusdem protestationis prætensam nostram confirma-
tione, quia eiusmodi confirmatio tanquam in forma communi, &
non ex certa scientia facta, nullam ei tribuit firmitatem. Quod vero
Capitulum & Canonici, ac consortes p̄ti deduxerunt circa parochia-
les, quarum fructus dicuntur excedere summam centum librarum,
& circa prætensam suppressionem vacantium, & in posterum vaca-
turum parochialium, ubi populum non adesse, nec deinceps affutu-
rum asserebant, non esse attendendum, neque subsistere iidem expo-
nentes affirmabant; quia iam per supradictas literas nostras, in quibus
literarum Clementis prædecessoris p̄tarum executionem prohibui-
mus, erat sufficierter prouisum, ac decretum; & ultra quod nulla loca
habitatoribus vacua remansura sperandum est, de Sedis Apostolicæ,
& Archiepiscopi Valentin. interesse agebatur, & in omnem euentum
nulla ex p̄tis, aliisq[ue], allegationibus exactionem dictæ taxæ, ac nostra-
rum & Gregorij p̄decessoris literarum executionem, poterat impe-
retardare. Qua prontus Nos utrique pari iusti-

tiam ministrare volentes, huiusmodi negotiū dilectis filiis nostris Flaminio sancte Mariæ de Pace Platto, Pompeio sancte Balbinæ Arigonio, Antonio sancte Crucis in Hierusalem Zappatæ, Ioanni Garcia Sanctorum Quatuor Coronatorū Millino, & Horatio sancti Salvatoris in Lauro titulorum presbyteris Lancellotto nuncupatis S.R.E. Cardinalibus cognoscen., & examinan., ac nobis referendum, cōmisimus. Cum autem dicti Cardinales auditis pluries in iure, & in facto vtriusque partis agentibus, procuratoribus, & aduocatis, & præsertim dilectis filiis magistro Francisco de Quesada in vtraque signatura nostra referendario, alias à pto Philippo Rege hac de causa ad Romanam curiam destinato, ac Iacobo Ioanne Velaguer Canonico Ecclesiæ Valentini., visisq[ue] p[ro]tis, & aliis hinc inde deductis, diligenter negotium ipsum examinauerint, nobisq[ue] tandem retulerint, sibi non videri exactionem p[ro]tam taxæ retardandam, neque contributionem p[ro]tam pro manutentione Rectorum dictarum parochialium constitutam, & Apostolica auctoritate, vt p[ro]tur, confirmatam, nullatenus impediens. vel suspendens. Nos audit a dictorum Cardinalium relatione, omnem dubitandi occasionem è medio tollere volentes, ac huiusmodi controversiarum, necnon litij & causiarum super præmissis forsitan motarum status & merita, ac nomina & cognomina iudicium, & colligantium, necnon singularum Gregorii, ac Clementis prædecessorum, & nostrarum literarum memoratarum thenores, ac si ad verbum infarentur, ceteraque necessaria præsentibus pro expressis habentes, ipsasq[ue] nostras literas cum omnibus & singulis in illis contentis, quatenus opus sit innouantes & confirmantes, iuplicationibus nomine dicti Philippi III. Regis nobis iterum super hoc humiliter porrectis inclinati, vobis, & cuilibet vestrū in solidum per presentes committimus, & mandamus, vt per vos, vel alium, seu alios à vobis, seu quolibet vestrum deputandos, quacunque dicti Capituli, & Canonicorum, vel aliorum in dicta taxa comprehendens, excusatione, subterfugio, exceptione, reclamatione, appellacione, & recursu prorsus reiectis, postpositis, & remotis, ad exactionem contributionis per eos, & quemcunque illorum, iuxta dictam taxam debitæ, & pro terminis à dat. nostrarum literarum p[ro]tarum, videlicet à die vi. Martii M. DC. VI. decursis, & deinceps decurrens. illos & quemlibet eorum opportunis iuris & facti remedii compescendo, iuxa nostrarum, & dicti Gregorii prædecessoris literarum dispositionem, in omnibus & per omnia processatis, & ad plenariam earundem literarum executionem deueniati. per quo y[ea] his & cuilibet vestrum plenam & amplam facultatem protestate.

ac inhibitionibus quibuscunque à quibuscunque iudicibus ordinariis,
vel delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & vigo-
re quarumcunque commissionum Apostolicarum, forsan emanatis,
vel in posterum emanatis, constitutionibusque, & ordinationibus
Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ tam Gregorius prædecessor,
quam Nos, in suis, & nostris respectiue literis, voluimus non obstare,
caterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem (sine præjudicio
tamen executionis præsentium nostrarum, illisque omnino parito, &
nullatenus dicta solutione taxæ retardata, & non alias) Capitulo, &
Canonicis, aliisque consortibus p̄tis, ius deducendi quicquid vo-
luerint, & potuerint, pro absolutione & liberatione à solutione di-
cta taxæ in toto vel in parte obtinen., coram eisdem Cardinalibus,
saluum & illorum remanere; iisdemque Cardinalibus ad hunc effectū
opportunam, & omnimodam ad id facultatem, & auctoritatem, &
iurisdictionem per eisdem præsentes concedimus, reseruamus, & re-
seruatam esse decernimus. Dat. Romæ apud sanctum Marcum, sub an-
nulo Piscatoris, die xvij. Iulii M. DC. XII. Pontificatus nostri anno
octauo. S. Cobellutius. Post quarum quidem subdelegationis, & lite-
rarum Apostolicarum præsentationem, & receptionem, nobis, & per
nos, ut præmittitur, factas, fuimus in continenti per dictos *Je se pen-
sual collectorem et baronias arum augustinum
obligos presbiterum promovere palem predictum
et parsum velans nuptium* supra dictis nominibus
debita cum instantia requisiti, quatenus ad executionem dictarum li-
te. arum Apostolicarum, & contétorum in eisdem procederemus, iux-
ta traditam seu directam per illas à dicto Sanctissimo domino nostro
Papa formam. Nos vero dictus Don Michaël Angulo Caruajal Co-
ronen. Episcopus Iudex subexecutor Apostolicus præfatus attenden-
tes requisitionem huiusmodi fore iustum & rationi consonam, *autem epidemica
reprobationem* dictas subdelegationem, & literas Apostolicas, ac om-
nia & singula in eis contenta vobis intimamus, insinuamus, & notifi-
camus, & ad notitiam vestrā deducimus, & deduci volumus per præ-
sentes; vobisque dicimus, & mandamus supra dicta auctoritate Apo-
stolica nobis commissa, & qua fungimur in hac parte, quatenus intra
triginta dies primo venturos, & à die intimationis præsentium
vobis facienda in antea continuè computandos, quos vobis ad hæc pro
primo, secundo tertio peremptorio termino, ac monitione canonica
assumamus sub ipsius et censuris fulciens aceris et malis nies

A. 16. Val. millegintas quinque in primis tria libras vndertetra denar.
moneta regalium Valentia, salvo iure recti calculi, per vos debitas, &
debitos, non solum de prorrata à die sexta mensis Martii, anni Millesimi
sexcentesimi sexti usque in diem festi omnium Sanctorum dicti
anni, verū etiam de omnibus solutionibus sine terminis debitis & fini-
tis in diebus Carnisprivi, & festi omnium Sanctorum elapsis, & huc
usque, decursis, ratione illarum ducentam triginta tria libras vndertetra
de curia locum et vnde omnes monetas 5:3. restabunt
quas vos disponere amis singulis estuare et respendere tenemus in die Carnis
privi et post omnes fons et mediatum et boc dura rumpamus tunc
tunc ad hanc antiquam et nouam tam ab Gulio Boerard contentas
ut distribuantur iuxta seriem & tenorem dictarum literarum Aposto-
licarum, & solvatis expensas. Alias dicto termino elapsi, si predicta fa-
cere distuleritis, (quod non credimus) procedemus, & procedi man-
dabimus ad supradictorum instantiam contra vos, & bona vestra, ad
publicationem, & executionem censurarum, & pœnarum contentarū
in supradictis & præsertim literis Apostolicis: & præsertim in literis
dicti Sanctissimi Domini nostri Domini se. re. Gregorii PP. XIII.
Dat, die 16. Iunii 1576. in præsertim literis Sanctissimi Domini nostri
Domini Pauli PP. V. innouatis, & confirmatis: ubi decernitur, Quod
si tunc Ioannes Archiepiscopus, eiusq. in dicta Ecclesia Valentia. successores,
& alii quicunque in dicta taxa nominati, etiam Archidiaconatus, Dignitates,
Præposituras, vel beneficia Ecclesiastica, quæ in dicta taxa fuerint comprehen-
sa, obtinentes, & in eisdem successores, solutionem huiusmodi facere ut recta-
uerint, & ratam pecuniarum eos tangentem, statutis temporibus debitam, non
persoluerint cum effectu, lapsi tempore solutioni prædictæ adiecto, eidem Ioan-
ni Archiepiscopo, & in Archiepiscopatu huiusmodi successoribus, ingressus Ec-
clesiae interdictus sit; inferiores vero excommunicationis sententiam incurvant:
cuius interdicti relaxationem Ioannes Archiepiscopus, & successores prædicti,
inferiores vero excommunicationis sententia & absolutionem, donec pro rata debi-
ta integrè satisfactum, vel cum Collectore, & distributore præfatis, amicabili-
ter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo constituti, ne queant obti-
nere. Si vero per sex menses à die solutionis facienda cōputandos, sub huiusmodi
interdicto animo (quod absit) permanerint indurato, seu sententiam ipsam si-
militer sustinuerint, ex tunc effluxis mensibus eisdem à regimine, & administra-
tione dictæ Ecclesie Valentia. suspensus, & alii reliqui Dignitatibus, Præposi-
turis, & beneficiis inferioribus perpetuo priuati existant. Quas censuras te-
nore etiam præsentium vobis specialiter intirificamus, & ad notitiam vestram deducim
©Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu Generalitat Valenciana

Apostolica, qua in hac parte fungimur, instantibus dictis ~~gubernis~~
~~de Augustinis Blasii et Francisco Vela~~ & R. B.
respectuè nominibus, vobis dicimus, & mandamus, quatenus decete-
rò anno quolibet, iuxta dictas præinsertas literas Apostolicas, in die-
bus Carnisprivi, & festi omnium Sanctorū mediatim sub dictis cen-
suris, & poenis, contentis in dictis literis Apostolicis, detis, & soluatibus
dicto Iosepho Nadal Collectori prædicto, illas ~~predicas~~ ~~dictas~~ ~~tenentur~~
~~triginta res libras decun lodo et in membra non~~

dictæ monetæ, quas vos ~~de bono~~ ~~Amo~~ quilibet
soluere tenemini, iuxta dictas literas Apostolicas, & dictas antiquam
& nouam taxas, ut distribuantur iuxta seriem & tenorem carundem.
Dat ~~val~~ ~~de eum~~ mensis decembri anni ~~anno~~ ~~ang~~ ~~M~~
~~de ex~~

Die xx mensis decembri anni ~~anno~~ ~~M~~ ~~de~~ ~~ang~~ ~~R.~~
Letiū ladei missis juriatus supradicti causa subesse
autōni apostolice sedie presenti mī massæ etnoticias
se pudičum mandatim apostolatum dolo don Galthe
zau de borja juxutrum doctori Ar Siccarono cœc
Pennzuhde valentia personaliter valente reponit
et mi eius pse dimissio ~~de~~ ~~R~~ ~~m~~ domini sub experito
ris ap̄ poli manu ita sigillo my th aperitoy et scribit
procuris cause refendat

©Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu (Generalitat Valenciana)

